

želnih zborov, ki imajo vsak malo po več poslancev, kakor jih ima mestni zbor ljubljanski, ne gledé na une, ki so na Benečanskem in na Ogerskem. Al ravno to nas uči, kaj nam ima biti glavni predmet naše politike. (Dal. prih.)

Ozir po domačii.

Popis starega grada pod sv. Pavlom,

in pa prošnja, naj pové, kdor o njem kaj več vé.

Lep jesenski dan je bil, ko sem se napotil na hrib sv. Pavla, kateri je blizo kamenjske fare pod trnovskim gozdom. Pod tem hribom na južni strani se še dandanes razvaline starega grada vzdigujejo pod silno nebó. O tem gradu ljudje mnogo govorijo; ako jih pa po prebivalcih tega grada poprašáš, ne bo ti mogel nobeden pravega povedati. Nekteri pripovedujejo, da so bili pagani (ajdje) prebivalci tega grada.

Ako prideš blizo grada, vidiš zidovje visoko nad 8 sežnjev, katero je tako trdno kakor skala. Kamenje ni nič obdelano, ampak tako je kakor ga je vsegamo-gočni Bog stvaril, in kakoršno je bilo, takošno so porabili, ker morda v tistem času niso ljudje še železnega kladva poznali. V zemlji so pa tako široki in dolgi oboki (velbi), da vsak na širokost okoli tri sežnje meri. Opirajo se na sivo skalo. Če v jamo pod oboke stopiš, vidiš, da so prezidani, pod njimi morda so bile hude ječe. Dalje zapaziš dolg obok, ki pelje v dobov gozd, ki raste pred tem gradom, in pod tem obokom bila je morebiti skrivna pot iz grada v gozd. Gozd zdaj ni velik; le majhni dobi rastejo v njem. Al kmet, ki mi je to kazal, mi je pripovedoval, da tū je bil nekdanj velik dobov gozd. Pod nekim obokom je tudi izvirek, kateri je zdaj zasut.

Iz tega grada so ozke stopnice na hrib sv. Pavla, še zdaj se vidi njih sled. Hrib je na južni strani strm, pa tudi stopnice so ravno tako strme. Tako moraš po njih stopati, kakor da bi šel po lestvah. Stopnice so v skali; na strani pa je zid, kateri je še čez poldrug seženj širok; ta zid obdaja hrib na vseh stranéh. Ravno tak je, kakor nam stari Rimci svoj Kapitol popisujejo. Na nobeni strani ni mogel sovražnik na hrib priti. V zida so majhne luknje, skozi ktere so morda sovražnike opazovali.

Tako sem prišel s kmetom na vrh hriba. Na njem zapazim tudi še ostanke zidov. Vprašam ga, kaj neki je bilo tukaj? Odgovori mi: tukaj je bilo mesto, kakor so mi moji prededje pripovedovali. Gledam, in res je videti, da so mogle nekdanj tū hiše stati. Še ulice so dobro poznati in temelj hiš. Vprašam ga: kdo pa je tukaj prebival? Morda Rimljani v starem veku, mi odgovori.

Dalje greva na severno stran. Tukaj me zopet kmetič ustavi in reče: pogledite noter. In kaj je bilo? Grob in kosti umrlega človeka. Grob je čedno sezidan; lepe škrlí leže na tleh, na vrhu groba pa je bila velika široka škrl. Tudi ta grob kaže, da je veliko let preteklo, kar je bil sezidan. Kostí so bile še vse v redu, kakor jih ima vsak živ človek. Grob je bil zidan v podobi piramide; to je tudi znamenje, da je že veliko let minulo, kar so tukaj ljudi pokopavali.

Dragi čitatelj! to ti vse kaže, da so mogli nekdanj ljudje tukaj prebivati; al to se mi čudno zdi, da naši prebivalci o tem nič ne vedó. Zgodovina nam menda tudi nič ne pripoveduje niti od ljudi niti od grada niti od mesta. Gotovo je pa to, da ljudje so mogli tukaj prebivati, ker so znamenja še gotova. Pred 80 leti je bila na hribu cerkev sv. Pavla, kajti še dandanes ima hrib od te cerkve imé. Vprašal sem stare ljudi, ali so

morda tukaj ljudi pokopavali? Odgovorili so mi, da ne pametijo tega in da tudi niso od prededov nikoli slišali kaj tacega.

Dragi čitatelj „Novic“: lepo vas prosim, ako se med vami kdo najde, ki kaj zgodovinskega vé od tega grada in hriba, naj nam pové. Kar sem od družih ljudi izvedel in o čemur se sam prepričal, to sem zapisal.

V Kamnjih 8. septembra 1866.

Ozir po slovanskem svetu.

Etnografična (narodopisna) razstava v Moskvi na Ruskem.

(Dalje.)

II. Predmeti domačega življenja.

Že pred je povedano, da je namenjeno, vsako skupino, ki kaže katero pleme, ali kateri po svoji posebnosti imeniten kraj, obdati z vsakterimi rečmi domačega življenja, ktere to življenje upodobljujejo in gledalcu razkladajo. Zato je želeti, da bi se dobile značajne reči od domačega življenja iz vseh krajev, kakor so: Hišni lišp in hišna oprava, hišna in mizna posoda, godbeno orodje, otroške igrače, reči za očitno in domače bogočastje (posebno maliki), poljsko in obrtnijsko orodje, slike od čolnov in ladij in njih priprave, in od stanišč, potem mere in vage.

Za to reč ni treba nobenega razlagovanja; in mi dostavljamo samo to-le:

- Kipi (modeli) in obrisi od ruskih in družih slovanskih hišnih poslopij bi nam bili zeló zeló po volji;
- po volji bi nam tudi bili prizori, povzeti iz raznih okolščin národnega življenja, pa tudi imenitni razkazi od krajev, v katerih národ prebiva.

B. Antropologiški (narodopisni) razdelek.

V ta razdelek spada vse, kar se tiče značajnega fizičnega stvora raznih plemen in narodov. On se po svoji naravi delí v dva podrazdelka, katerih eden bo obsegal predmete, ki razlagajo vnanja znamenja, kterege plemena; a v drugem gredó priprave, ki razkazujejo njegov notranji stvor. To je polje, ki je pri Slovanih še čisto zanemarjeno. Toraj je želeti, da bi slovanski zdravniki in naravoslovci posebno prizadevali si za slovansko antropologijo. Ne bo odveč, če omenimo bitne skupine in priprave, katerih odbor želí za razstavo in muzej.

- Doprane ali cele slike in fotografije, ki kažejo obličje od spred (en face) in od strane (en profil). Obračamo se do vseh slovanskih fotografov, da nam pošljejo čem večo zbirko podob kterege kraja. Mi želimo obilne zbirke zato, ker je tudi pri plemenih, katerih obrazi so si zeló enaki, veliko različnosti, ne samo po spolu, starosti in življenji, ampak še celó pri istem spolu in istih letih. Vsaki sliki naj se pridá stanova-lišče, narodnost in starost.

- Mumije in mumificirane glave raznih plemen.

- Tistih čepinj (lubanje) in ogródi.

- Čepinje, ogródi in druge reči iz starinskih grobov in gomil.

Preiskavanje starinskih grobov in gomil je važno ne samo za antropologijo, ampak tudi za zgodovino.

Čas, da se pošljejo fotografije in obleke ene cele skupine za razstavo, trpi do 1. novembra t. l. Posamezne reči se lahko pošiljajo še do konca tega leta. Za muzej se pošlje, kadar koli, lahko. Pošiljke naj gredó na Dunaj z napisom: Vis. častiti gospod Mihel Rajeovski, protopop pri ruskem poslanstvu na Dunaji (Wallfischgasse Nr. 3). (Kon. prih.)